

Niedziela Palmowa u luteran. Wielki Tydzień u ewangelików

Data publikacji: 24.03.2024 15:33

Jak obchodzony jest Wielki Tydzień w Kościele Luteranckim? Który dzień jest najważniejszy dla ewangelików?

Niedziela Palmowa jest pełna kontrastów – radość ze zbawienia splata się z zapowiedzią męki i śmierci Chrystusa, fot. arch.ox.pl

W Kościele Ewangelicko-Augsburskim (Luteranckim) w Polsce, podobnie jak w całym chrześcijaństwie zachodnim, Wielki Tydzień jest obchodzony według kalendarza gregoriańskiego. Jest to szczególnie okres liturgiczny, a Jego kulminacyjnym punktem jest najważniejsze ewangelickie święto Wielki Piątek. Ten czas koncentruje myśli wierzących wokół męki Jezusa Chrystusa, przypomina o upokorzeniu, bólu i śmierci Zbawiciela na krzyżu

Niedziela Palmowa

W Wielki Tydzień wprowadza 6. Niedziela Czasu Pasyjnego - Niedziela Palmowa (24 marca 2024), która jest wspomnieniem uroczystego wjazdu Jezusa Chrystusa do Jerozolimy. Podczas nabożeństw w Niedzielę Palmową, luteranie czytają fragmenty Pisma Świętego, przypominające o triumfalnym wjeździe Jezusa do Jerozolimy, gdy tłumy witały Go jako Księcia Pokoju, kładąc przed Nim szaty i gałązki palmowe, spełniając prorocze zapowiedzi ze Starego Testamentu. Jest to wyjątkowa perykopa, ponieważ jest czytana dwukrotnie w roku kościelnym (także w czasie Adwentu).

Niedziela Palmowa jest pełna kontrastów – radość ze zbawienia splata się z zapowiedzią męki i śmierci Chrystusa. W niektórych parafiach na ołtarzu można spotkać gałązki palmowe, ale w Kościołach ewangelickich nie praktykuje się święcenia palm i przychodzenia z nimi do kościołów.

Wielki Czwartek

W Wielki Czwartek chrześcijanie upamięniają Ostatnią Wieczerzę, którą Jezus świętował ze swoimi uczniami. To pamiątka ustanowienia przez Jezusa Chrystusa Wieczerzy Pańskiej. Luteranie wierzą, że Komunia Święta jest sakramentem, to znaczy ustanowionym przez Jezusa Chrystusa widzialnym znakiem niewidzialnej łaski Bożej. Sakrament ten jest nie tylko pamiątką śmierci Chrystusa, ale również zapowiedzią radości Zmartwychwstania, szczególnie wniknięciem w Boże Tajemnice, które dzięki ustanowieniu Chrystusa możemy rozważać i przyjmować dla naszego zbawienia.

W tym sakramencie Chrystus sam przychodzi w swoim Ciele i Krwi pod postaciami chleba i wina. Luteranizm od samego początku wierzy w realną i substancjalną obecność Ciała i Krwi Chrystusa w chlebie i winie. Dlatego Kościół uroczyście obchodzi Wielki Czwartek jako dzień wdzięczności za Sakrament Ołtarza.

W środku Wielkiego Tygodnia jest to dzień szczególnie – dzień radosny, stąd kolorem liturgicznym jest biały, w liturgii ksiądz śpiewa dziękczynne „Chwała Bogu na wysokościach!,” a zbór odpowiada: „Na wysokościach Bogu cześć”.

Zgodnie z ustanowieniem Chrystusa, Komunia Święta jest udzielana wszystkim wierzącym pod dwiema postaciami. W czasie nabożeństwa wielkoczwartkowego dzwonią wszystkie dzwony kościelne, które po zakończeniu milkną aż do Wielkanocy.

Wielki Piątek

Wielki Piątek to najważniejsze luteranckie święto, które koncentruje myśli wierzących na krzyżu Chrystusa. Ks. dr Marcin Luter w swojej teologii krzyża powiązał zwiastowanie krzyża z całą teologią chrześcijańską i domagał się interpretacji tradycji teologicznej w świetle śmierci Chrystusa. Nie oznacza to pominięcia wcielenia Syna Bożego – narodzin Jezusa czy też pomniejszenia znaczenia zmartwychwstania Jezusa Chrystusa, lecz wskazuje na optykę w jakiej powinny być ono postrzegane.

Atmosfera Wielkiego Piątku jest w Kościele luteranckim niepowtarzalna. To dzień wyciszenia i zatrzymania. Jest to związane z ewangelicką duchowością, która koncentruje się na wewnętrznym doświadczaniu i przeżywaniu Chrystusa w Słowie Bożym i sakramencie.

W Wielki Piątek zazwyczaj odprawiane są dwa nabożeństwa ze Spowiedzią i Komunią Świętą. W kościołach dominuje czerni, krzyż przesłonięty jest kirem na znak żałoby, a dzwony kościelne milczą. Liturgia ma charakter żałobny: czytane są fragmenty Męki Pańskiej, śpiewane pieśni pasyjne oraz recytowane naprzemiennie tzw. impropria „Ludu mój Ludu, cóżem Ci uczynił”.

W Wielki Piątek przystępuje się także do Komunii Świętej, gdyż właśnie w tym dniu Sakrament Ołtarza nabiera wyjątkowej treści przypominając o doskonałej i niepowtarzalnej Ofierze złożonej przez Chrystusa na Golgocie, a także o realnej obecności Ukrzyżowanego pośród ludzi. Sakrament ten przypomina o poświęceniu i miłości Boga, ale jednocześnie jest zapowiedzią zmartwychwstania, zwycięstwa życia nad śmiercią.

W parafiach luteranckich w Polsce nie ma tradycji budowania Grobu Pańskiego.

Wielki Piątek jest dla luteran dniem ustawowo wolnym od pracy. Choć nie ma wymogu postu, to w niektórych domach jest on praktykowany, czasem rezygnuje się z oglądania telewizji, słuchania radia czy korzystania z Internetu. Ten dzień to czas refleksji i zadumy pod krzyżem Zbawiciela.

Wielka Sobota

Wielka Sobota to dzień ciszy, zadumy i przygotowania do Wielkanocy. Przed południem w niektórych parafiach odprawiane są nabożeństwach na cmentarzach. Młodzi luteranie gromadzą się na Bezsenną Noc (tym razem w parafii w Drogomyślu). To niecodzienne, otwarte spotkanie, które organizowane jest cyklicznie od 1998 roku. Prowadzi młodzież do refleksji nad istotą Świąt Wielkiej Nocy. To mieszanka różnych form – wspólnego śpiewu, impulsów biblijnych, filmików, rozmów i osobistej reakcji na usłyszane treści. Spotkanie ma dwie części – spokojną i refleksyjną oraz radosną.

W Wielką Sobotę kościoły luteranckie nie praktykują specjalnego rytuału poświęcenia pokarmów wielkanocnych w kościołach. Na podstawie biblijnej nauki o powszechnym kąpielstwie wszystkich ochrzczonych, każdy wierzący poświęca pokarm przed spożyciem Słowem Bożym i modlitwą przy stole.

Wielkanoc

Święto Zmartwychwstania Pańskiego (Wielkanoc) jest najradośniejszym świętem w ewangelickim roku kościelnym. Upamiętnia ono zmartwychwstanie Chrystusa, które jest zwycięstwem nad mocą śmierci. Radość ze zmartwychwstania Pańskiego niesie nam nadzieję życia wiecznego. Wielkanoc obchodzona jest w Kościele ewangelicko-augsburskim w ciągu dwóch dni: w niedzielę i poniedziałek. Wczesnym rankiem w Niedzielę Wielkanocną w niektórych parafiach odbywają się nabożeństwa rezurekcyjne. Przed południem odprawiane są nabożeństwa główne ze spowiedzią i Komunią Świętą. Kolorem liturgicznym jest biel. Ponownie rozbrzmiewają dzwony i radosne „Alleluja”.

W Wielkanoc rodziny zasiadają do uroczystego śniadania. W zależności od regionalnych zwyczajów, w ewangelickich domach spożywa się tradycyjne polskie potrawy wielkanocne.

Poniedziałek Wielkanocny

W Poniedziałek Wielkanocny luteranie ponownie gromadzą się na nabożeństwach i wspominają historię uczniów, którzy wracali z Jerozolimy do Emaus. Spotkanie ze Zmartwychwstałym Jezusem, Jego wykład Słowa Bożego w drodze i łamanie chleba otworzyły uczniom oczy.

W dni świąteczne luteranie starają się skupić na zwiastowaniu żywego Słowa Bożego oraz porządkowaniu własnego życia przed Bogiem i ludźmi.

NG/mat.pras.